

Primljeno: 15-07-2022			
Org. jed.	Б р о ј	Priloga	Vrijednost
01-	02-	1512	122

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ

ПРЕДСТАВНИК СУАД КАКЊО

Н/А Предсједавајући Дома, господин Мирсад Заимовић

ПРЕДМЕТ: Предлог закона о минималном доходу у ФБиХ - хитан поступак

Поштовани,

На основу члана 178. и 192. Пословника Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације Босне и Херцеговине“, број: 69/07, 2/08), достављам Вам Предлог закона о минималном доходу у ФБиХ који предлажем да се разматра по хитном поступку,

Молим да доставите у процедуру,

С поштовањем,

ПРЕДЛАЖАЦ:

Суад Какњо, с.р

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ

СУАД КАКЊО

ПРЕДЛОГ

ЗАКОН О МИНИМАЛНОМ ДОХОТКУ У ФБИХ

Сарајево, јул 2022

Предлог за доношење Предлога закона о минималном доходу у ФБиХ, по хитном поступку

С обзиром на то да су Предлогом закона о минималном доходу у ФБиХ утврђене законске одредбе о најнижем приходу ФБиХ, што је од великог значаја за сектор рада, раднике и послодавце, као и доносиоце одлука, с обзиром на то да је дефиниција наведеног у ФБиХ од велике важности за рад, раднике и послодавце, и да је услов за доношење важних закона из области пореске политике, подносим Предлог закона, те на основу члана 191. и 192. Пословника Представничког дома Парламента ФБиХ предлажем да се усвоји по хитном поступку.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О МИНИМАЛНОМ ДОХОТКУ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

И ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(предмет права)

Овим законом прописује се дефиниција примања, право на најнижа примања радника на територији Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерација), начин и рокови за утврђивање најнижег примања, ванредно повећање најнижег примања, начин и рокови утврђивања најнижег примања, ванредног повећања најнижег примања и надзор над применом овог закона и казnenих одредби.

Члан 2.

(Употреба полова)

Изрази који се користе у овом закону, који имају родно значење, односе се подједнако на мушкарце и жене.

ИИ НАЈНИЖИ ПРИХОД

Члан 3.

(Појам прихода)

(1) Доходак, у смислу овог закона, је нето износ након пореза на доходак који послодавац исплаћује запосленом.

(2) Накнада обухвата зараду коју остварује радник, у складу са одредбама Закона о раду, као и обе или било коју од наведених накнада, ако је обавеза исплате утврђена колективним уговором, интерним актом послодавац, уговор о раду или други важећи пропис:

- а) накнада за оброке током рада;
- б) накнада за превоз на посао и са посла.

(3) У зараду из става (2) овог члана не урачунавају се увећања зараде раднику за прековремени рад, ноћни рад, рад у дане недељног одмора, рад празницима или другим данима за које је законом прописано рада, а друго повећава зараду радника у складу са прописима о раду.

Члан 4.

(Право на минималну зараду и примена минималне зараде)

(1) Сваки радник који ради у Федерацији, без обзира на сједиште или регистрацију послодавца, има право на најнижа примања, утврђена према одредбама овог закона. Под појмом запослени подразумева се лице које ради код послодавца на основу уговора о раду, уговора о обављању привремених и повремених послова одлуке о именовању лица које није државни службеник, државни службеник и намјештеник, као и припадник оружаних снага и полицијски службеник.

(2) Накнада за оброке у току рада и накнада за превоз на посао и са посла, ако постоји обавеза њиховог плаћања, исплаћују се заједно са зарадом.

(3) Запосленом са непуним радним временом се обрачунава и исплаћује најнижа зарада сразмерно уговореном радном времену.

(4) Послодавац не може користити најнижа примања за обрачун зараде, накнаде или друге накнаде запосленом, ако су примања запосленог већа од најнижег примања утврђеног у складу са овим законом.

Члан 5.

(Одређивање минималног прихода)

(1) Минимални приход утврђује се у висини најниже зараде, утврђене у складу са одредбама Закона о раду, увећане за износ од 15% просечне зараде исплаћене у периоду од јануара до септембра текуће године. у Федерацији, према подацима Федералног завода за статистику.

(2) Влада Федерације ће одлуком, на приједлог федералног министра финансија, најкасније до 31.12. сваке године утврђује износ из става (1) овог члана.

(3) Најнижи приход, утврђен у складу са овим чланом, примјењује се од 01.01. до 31.12. наредне календарске године.

Члан 6.

(Изванредно повећање најнижих примања)

(1) У случају да, према подацима Федералног завода за статистику, у три узастопна месеца (у односу на претходни месец текуће године) дође до повећања месечног индекса потрошачких цена за 5% или више. Влада Федерације БиХ може, након консултација са Економско-социјалним вијећем за територију Федерације Босне и Херцеговине, донијети одлуку о повећању минималног прихода из члана 5. овог закона, до 15% тог износа. износ.

(2) Ванредно повећање из става (1) овог члана примјењиваће се од првог дана наредног мјесеца за мјесецом у којем је одлука ступила на снагу до 31. децембра те године.

ИИИ НАДЗОР ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И КАЗНЕ

Члан 7.

(надзор)

Инспекцијски надзор над примјеном овог закона врше службеници Федералне пореске управе који су суовлаштени за вршење инспекцијског надзора.

Члан 8.

(Казнене одредбе)

(1) Новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ до 3.000,00 КМ, а у случају поновљеног прекршаја новчаном казном у износу од 2.000,00 до 6.000,00 КМ, казниће се за прекршај правно лице - послодавац, ако не исплаћује најнижи приход у износу који утврђује Влада Федерације на основу члана 5. и 6. овог закона.

(2) Новчаном казном у износу од 500,00 КМ до 2.000,00 КМ казниће се физичко лице – послодавац, а у случају поновљеног прекршаја казниће се новчаном казном од 1.000,00 до 4.000,00 КМ ако послодавац не исплати минималну зараду у износ који утврђује Влада Федерације на основу члана 5. и 6. овог закона.

(3) За радње из ст. (1) овог члана новчаном казном од 500,00 КМ до 2.000,00 КМ, а у случају поновљеног прекршаја од 1.000,00 КМ до 4.000,00 КМ, за прекршај ће се казнити и одговорно лице у правном лицу.

ИВ ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 9

(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", а примјењиваће се од 1. јануара 2023. године.

ОБЈАШЊЕЊЕ

И УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона је у члану ИИИ. 1. тачка ц. који је измењен амандманима ВИИИ, ЛКСКСКСИКС и ЦВИ и чланом ИВ. А 20. (1) д) Устава Федерације Босне и Херцеговине, према којој је фискална политика искључива надлежност Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерација), а Парламента Федерације Босне и Херцеговине. и Херцеговина, поред других Уставом предвиђених овлашћења, надлежна је за доношење закона о вршењу послова у федералној влади.

ИИ РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Овим законом уводи се нови институт – доходак, односно најнижа примања, који ће постојати заједно са институтом најниже зараде, који је већ регулисан Законом о раду.

Закон о минималном доходу је један од закона у скупу закона који регулише област доприноса за обавезно осигурање и пореза на доходак радника по основу радног односа, област доприноса за обавезно осигурање свих осталих осигураника. лица у Федерацији, плаћање пореза и доприноса на сва примања која нису у вези са радним односом, као и остваривање права по основу уплаћених доприноса. Имајући у виду да је предлогом Закона о доприносима збирна стопа доприноса на зараде регулисана на 32,50%, што је значајно смањење збирне стопе од 41,50% прописане важећим Законом о доприносима, створени су услови. створен за повећање укупног прихода који радници остварују по основу рада.

Надаље, минимална плата регулисана је Уредбом о методологији обрачуна и усклађивања минималне плаће ("Службене новине Федерације Босне и Херцеговине", број: 106/21). На основу овог прописа донесена је Одлука о висини најниже плаће за 2022. годину („Службене новине Федерације Босне и Херцеговине“, број: 3/22), којом је прописано да се најнижа нето плаћа за период од 1.01. 1. до 31. децембра 2022. године износи 543,00 КМ.

Када је прописана минимална зарада у износу од 543,00 КМ, уочено је да су поједини послодавци манипулисали зарадама радника, на начин да су повећали износ плате на 543,00 КМ, али су истовремено смањили износ додатак за исхрану на раду (тзв. „топли оброк“) и накнаде за превоз, због чега постоји изванредан број радника који су на крају добили исти износ и нису имали користи од повећања минималне зараде.

С обзиром на инфлаторне притиске који негативно утичу на животни стандард радника, смањење стопе колективног доприноса, као и чињеницу да је неопходно заштитити најнижа примања радника који примају накнаду за оброк на раду и накнаду за превоз, неопходно је да се донесе такав закон. У том смислу, институт најнижих прихода као инструмент социјалне заштите и правде, али и инструмент који штити основицу за обрачун доприноса, је од изузетног значаја.

Циљ закона је да сви радници у Федерацији имају загарантована минимална месечна примања за свој рад. Процене су да би најнижи месечни приход који би радник остварио у 2023. години, у складу са овим законом, износио цца. 730 КМ, с тим да у овај износ свакако нису укључена увећања зараде раднику у складу са прописима о раду (минули рад, прековремени рад, ноћни рад, рад у дане недељног одмора, рад празницима или другим данима за које је законом прописано да се не ради бити учињено и сл.). У овај износ улазе и накнаде за оброк на раду (тзв. „топли оброк“), као и накнаде за превоз на посао и са посла, и то само ако је послодавац дужан да их исплати према колективном уговору, интерном акту, уговор о раду или други пропис. Међутим, без обзира да ли послодавац има обавезу да исплати ове накнаде, радник ће добити гарантовани износ прихода (цца 730 КМ за 2023. годину). На овај начин су заштићени радници који примају ове бенефиције, као и они који их не остварују, с обзиром да је најнижи износ укупних примања који радници примају у једном месецу исти за све.

Обрачун најнижег дохотка, како је регулисано овим законом, је јасан и једноставан, а истовремено оставља могућност ванредног повећања најнижег дохотка у случају значајног повећања инфлације.

Одређивање минималног дохотка како је регулисано овим законом има вишеструке предности:

- заштићена је социјална сигурност радника;
- прописан је јасан начин обрачуна најнижих примања, с обзиром да је дата прецизна формула са јасним упутствима о примени;
- омогућава реалнију предвидљивост и пројекције прихода ванбуџетских средстава.

ИИИ УСКЛАЂЕНОСТ СА ЗАКОНОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Предмет регулисања овог закона није усклађивање са прописима Европске уније.

ИВ ОПРАВДАНОСТ ПОЈЕДИНИХ ОДРЕДБА

Члан. 1. и 2. прописује предмет закона и друге опште одредбе.

Члан. 3. дефинише појам прихода, односно његов обим.

Члан. 4. прописује ко остварује право на најнижа примања, што подразумева јасно дефинисање радника, затим рокове за исплату осталих накнада, обрачун најнижег примања у случају рада са непуним радним временом, као и примена најнижих прихода.

Члан. 5. прописује формулу и рокове за утврђивање најнижег прихода.

Члан. 6. прописује у којим случајевима и на који начин се може извршити ванредно повећање најнижег прихода. Даје могућност интервенције у случајевима када се то мора урадити у току календарске године, због озбиљних промена у привреди.

Члан. 7. и 8. прописано је спровођење надзора над применом овог закона, као и казнене одредбе за послодавце који крше одредбе закона од прописаног износа у складу са овим законом.

Члан 9. прописује ступање на снагу и почетак примене закона.

В ФИНАНСИЈСКИ ФОНДОВИ

За provedбу овог закона нису потребна додатна средства из буџета Федерације